

ANKARA SANAYİ ODASI

SIRBİSTAN CUMHURİYETİ

ÜLKE NOTU

Uluslararası İlişkiler ve Dış Ticaret Müdürlüğü

Aralık 2024

1. Ülke Künyesi

Tablo 1- Başlıca Sosyal Göstergeler

2. Sırbistan'ın Genel Ekonomik Durumu

Tablo 1- Sırbistan'ın Temel Ekonomik Göstergeleri

3. Sırbistan'ın Dış Ticareti

Tablo 1- Sırbistan'ın Dış Ticaret Göstergeleri

Tablo 2- Sırbistan'ın İhracatında Başlıca Ürün Grupları

Tablo 3- Sırbistan'ın İthalatında Başlıca Ürün Grupları

Tablo 4- Sırbistan'ın Ülkelere Göre İhracatı

Tablo 5- Sırbistan'ın Ülkelere Göre İthalatı

4. Türkiye ile Sırbistan'ın Arasındaki Ticari İlişkiler

Tablo 1-Türkiye'nin Sırbistan ile Ticareti

Tablo 2-Türkiye'nin Sırbistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Tablo 3-Türkiye'nin Sırbistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

5. Ankara ile Sırbistan arasındaki Dış Ticaret

Tablo 1- Ankara ili Sırbistan Arasındaki Dış Ticaret

Tablo 2- Ankara ile Sırbistan Dış Ticaretinde Başlıca Ürünler (2022)

6. Sırbistan'ın Doğrudan Yabancı Yatırımları

Tablo 1- Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

1. Ülke Künyesi

Tablo 1- Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Sırbistan Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Parlamenter Demokrasi
Nüfus	6.610.000 (Nisan 2024, IMF)
Dil	Sırpça (Macarca, Boşnakça, Roman, Arnavutça)
Yüzölçümü	77.474 km ²
Başkent	Belgrad
Başlıca Şehirleri	Belgrad, Novi Sad, Nis, Kragujevac
Cumhurbaşkanı	Aleksandar Vučić
Para Birimi	Sırp Dinarı (RSD)
Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar	Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Center - WTO), Birleşmiş Milletler (United Nations - UN), Avrupa Konseyi (Council of Europe), Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund - IMF), AGİT, EFTA, GDAÜ, BİK, KEİ Dünya Bankası
Coğrafi Konum	Ülkenin Kuzeyinde Macaristan, batısında Hırvatistan ve Bosna Hersek, güneyinde K. Makedonya ve Kosova, doğusunda Romanya ve Bulgaristan bulunur.
Siyasi ve İdari Yapı	<p>Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti'nin dağılma sürecine girmesi sonucu 27 Nisan 1992 tarihinde kabul edilen anayasa uyarınca Sırbistan ve Karadağ'dan oluşan yeni Yugoslavya Federal Cumhuriyeti kurulmuştur.</p> <p>Sırbistan ve Karadağ'ın ilişkilerinin yeniden tanımlanması çerçevesinde 2002'de imzalanan Belgrad Anlaşması'nın ardından 4 Şubat 2003 tarihinde Anayasal Şart resmen kabul edilmiş, ülkenin adı Sırbistan ve Karadağ Devlet Birliği olmuştur.</p> <p>Sırbistan ve Karadağ Devlet Birliği'nin bir parçası olan Karadağ, 21 Mayıs 2006 tarihinde düzenlenen referandumun ardından, 3 Haziran 2006 tarihinde bağımsızlığını ilan etmiştir.</p> <p>Sırbistan Parlamentosu ise 5 Haziran 2006 tarihinde aldığı bir kararla, Sırbistan Cumhuriyeti'nin, Sırbistan ve Karadağ Devlet Birliği'nin "ardıl devleti" olduğunu ilan etmiştir.</p>
Nüfus ve İstihdam	<p>2024 yılı verilerine göre Sırbistan'ın nüfusu 7 milyona yaklaşmıştır. Sırbistan'ın nüfusu hızlı bir şekilde azalmakta, orta ve uzun vadede de bu durumun devam etmesi beklenmektedir.</p> <p>Ülkede etnik Sırlar, nüfusun %88'i ile çoğunluğu oluşturmaktadır. İkinci büyük etnik grup %3,4'lük oran ile ülkenin kuzey bölümünde yoğunlaşan Macarlardır. Nüfusun %2'lik kısmını oluşturan Boşnaklar ise, Karadağ sınırındaki Sandzak bölgesinde yaşamaktadır. Sırbistan nüfusunun %1,4'ünü ise Romanlar oluşturmaktadır.</p>

2. Sırbistan'ın Genel Ekonomik Durumu

Tablo 1- Sırbistan'ın Temel Ekonomik Göstergeleri

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	63,56	75,19	82,55	88,63	95,36	102,2	109,56	117,55
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	2,6	2,5	3,9	4,1	4,0	4,0	4,0	4,0
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	9.538	11.352	12.514	13.490	14.572	15.681	16.859	18.143
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort,%)	12,0	12,4	4,5	3,6	3,1	3,0	3,0	3,0
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-6,9	-2,6	-4,2	-4,8	-5,1	-5,2	-5,3	-5,5
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	9,5	9,4	9,1	9,0	8,9	8,9	8,8	8,8
Nüfus (milyon)	6,66	6,62	6,6	6,57	6,54	6,52	6,5	6,48
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	53,5	48,9	48,6	47,4	46,2	46,3	46,3	45,6

Kaynak: IMF* (Tahmin)

Sırp ekonomisi temel olarak yabancı sermaye destekli imalat sektörüne ve ihracata dayanmaktadır. Sırbistan sahip olduğu yaklaşık 7 milyonluk nüfus ile orta ölçekli bir pazar olarak tanımlanabilir. Ülke pazar büyüklüğü açısından Güneydoğu Avrupa'da Romanya ve Bulgaristan'ın arkasından 3. sırada yer almaktadır.

Yaşanan savaşlar, uygulanan uluslararası yaptırımlar, uluslararası askeri müdahaleler ekonomik ve sosyal açıdan gerilemeye ve altyapının tahrip olmasına yol açmış, yaşam standartlarını olumsuz yönde etkilemiştir. Söz konusu dönemde GSYİH %50 oranında gerilemiş ve yoksulluk büyük oranda artmıştır.

Sırbistan ekonomisinin en önemli konuları; yüksek işsizlik oranı ve yeni iş alanları yaratılması, enflasyon, yüksek kamu harcamaları, gittikçe büyüyen kamu borçlanmaları, artan kamu ve özel dış borçlar, yeni yabancı yatırımların çekilmesi ve yeniden IMF programının yürütmeye konulmasıdır.

Sırbistan ekonomisini çekici kılan unsurlar arasında, ülkenin stratejik konumu, göreceli ucuz ve kalifiye olan bir işgücüne sahip olması, AB, Rusya, Türkiye ve CEFTA Ülkeleri ile yapılan Serbest Ticaret Anlaşmaları ve yabancı yatırımlara uygulanan oldukça cömert teşvik paketleri sıralanabilir. Sırbistan'ın ekonomik yapısı, gelişmiş ekonomilerde olduğu gibi, tarım ve sanayiden hizmetler sektörüne doğru kaymaya devam etmektedir.

2020 yılı verilerine göre ülkenin GSYİH'sı içinde tarım sektörünün payı %6, sanayinin %25 ve hizmetler sektörünün %52'dir. Sırbistan, kimya, tekstil, otomobil üretimi, mobilya ve gıda işleme gibi sektörler başta olmak üzere güçlü bir sanayi potansiyeline sahiptir. Ülkede başta turizm olmak üzere hizmetler sektörü GSYİH'nın yarısından fazlasını oluşturmaktadır.

Avrupa Birliği 2003 yılındaki Selanik Zirvesinde, Sırbistan'ı potansiyel aday ülke olarak ilan etmiş, 2009 yılında üyelik başvurusunda bulunan Ülkeye 2012 Martında da aday ülke statüsü vermiştir. Sırbistan'ın AB tam üyelik görüşmeleri Ocak 2014'ten bu yana yürütülmektedir.

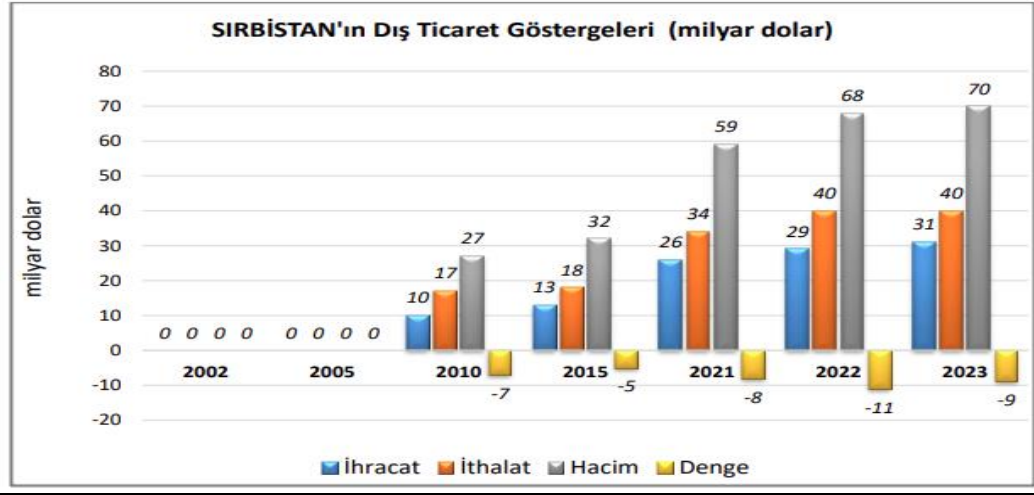
3. Sırbistan'ın Dış Ticareti

Genel Durum

Tablo 1- Sırbistan'ın Dış Ticaret Göstergeleri

Avrupa Birliği'ne üye olmayan Merkezi ve Güneydoğu Avrupa ülkelerinin oluşturduğu Orta Avrupa Serbest Ticaret Anlaşması'na (CEFTA) taraf olan ülkelere biri olan Sırbistan, Bağımsız Devletler Topluluğu dışında Rusya Federasyonu ile Serbest Ticaret Anlaşması imzalayan tek ülkedir.

AB ile Sırbistan arasında 2009 yılında imzalanan İstikrar ve Ortaklık Anlaşması çerçevesinde, Sırbistan ve AB arasındaki ticaret, gümrük vergisinden muaf olarak gerçekleşmektedir.

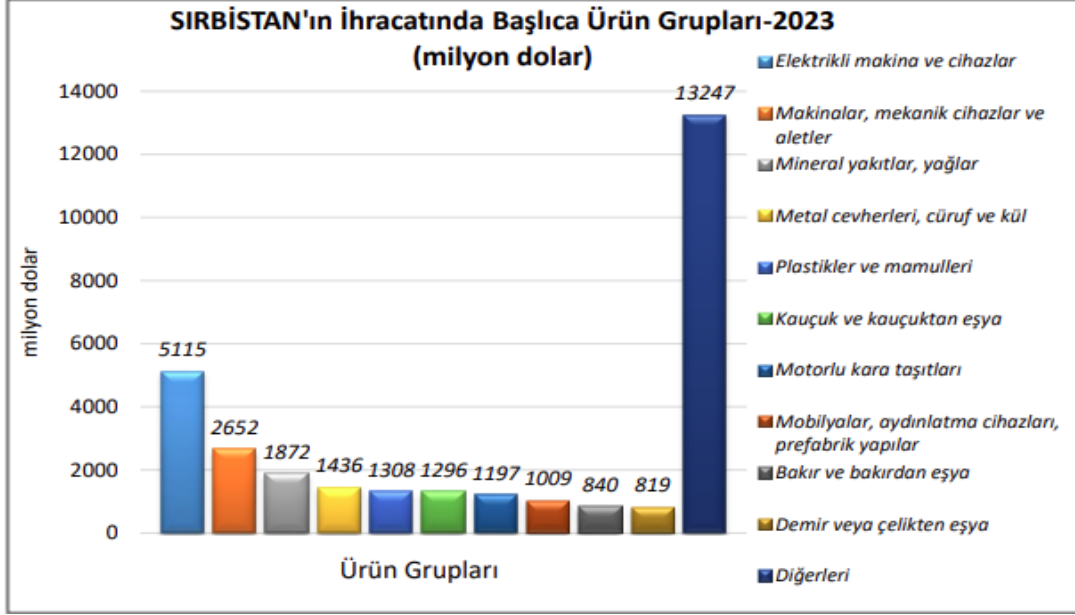
Kaynak: Trademap, Sırbistan Verileri

Ülke ağırlıklı olarak; demir çelik, elektrikli ve elektriksiz makineler, plastik ve plastik işleme ürünleri, hububat, sert kabuklu meyve, bakır ve bakır ürünleri ihraç etmektedir. İthalatındaki başlıca ürün grupları ise mineral yakıtlar, elektriksiz ve elektrikli makineler, otomotiv ana ve yan sanayi, plastik ve plastik ürünleri, kağıt ve kağıt ürünleridir.

Net bir ithalatçı ülke olan Sırbistan, dış ticaretinin büyük kısmını AB ve çevresindeki Balkan ülkelere gerçekleştirmektedir. İthalatın gerçekleştirildiği önemli ülkeler arasında ise Almanya, İtalya, Rusya Federasyonu, Çin ve Macaristan gelmektedir.

Başlıca Ürünler İtibariyle Dış Ticaret İhracat

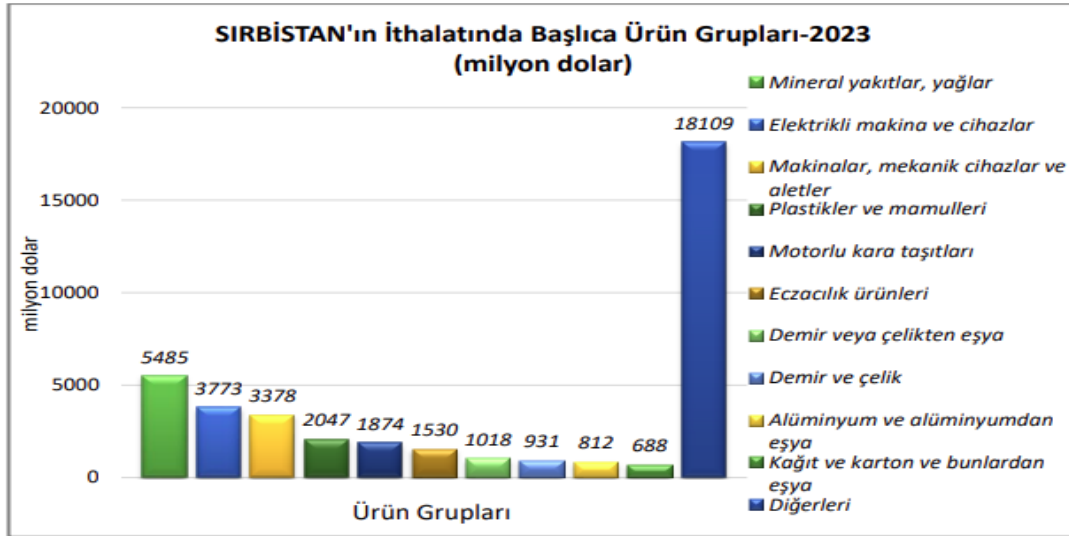
Tablo 2- Sırbistan'ın İhracatında Başlıca Ürün Grupları

Kaynak: Trademap, Sırbistan Verileri

İthalat

Tablo 3- Sırbistan'ın İthalatında Başlıca Ürün Grupları

Kaynak: Trademap, Sırbistan Verileri

Başlıca Ülkeler İtibariyle Dış Ticaret İhracat

Tablo 4- Sırbistan'ın Ükelere Göre İhracatı

Kaynak: Trademap, Sırbistan Verileri

İthalat

Tablo 5- Sırbistan'ın Ükelere Göre İthalatı

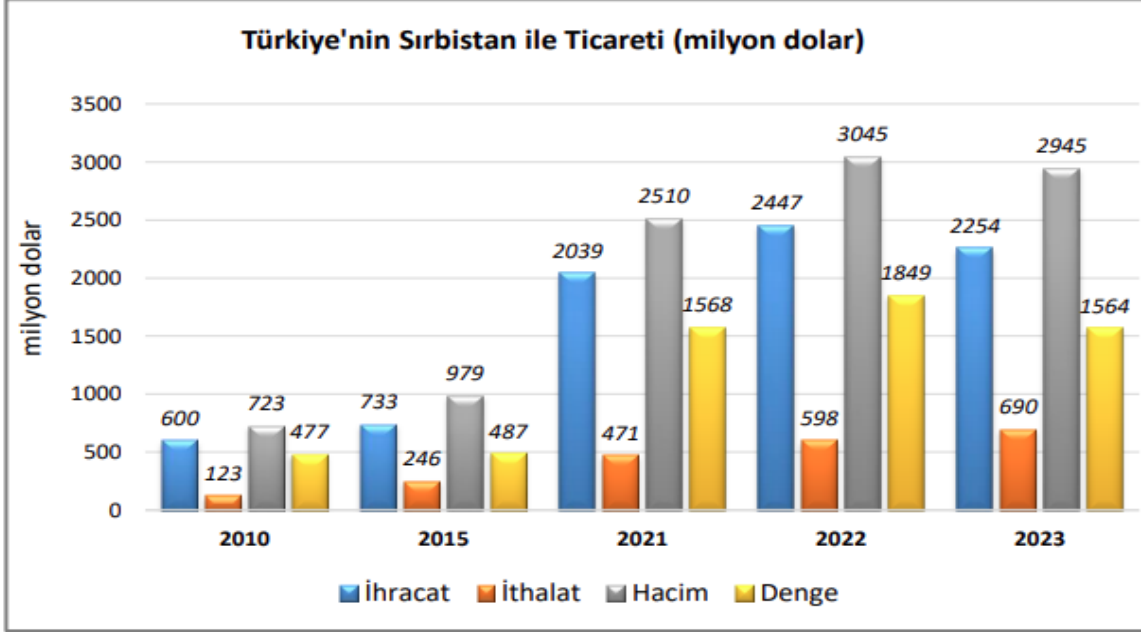

Kaynak: Trademap, Sırbistan Verileri

4. Türkiye ile Sırbistan Arasındaki Ticari İlişkiler

Türkiye- Sırbistan Dış Ticaretinin Genel Durumu

Tablo 1- Türkiye'nin Sırbistan ile Ticareti

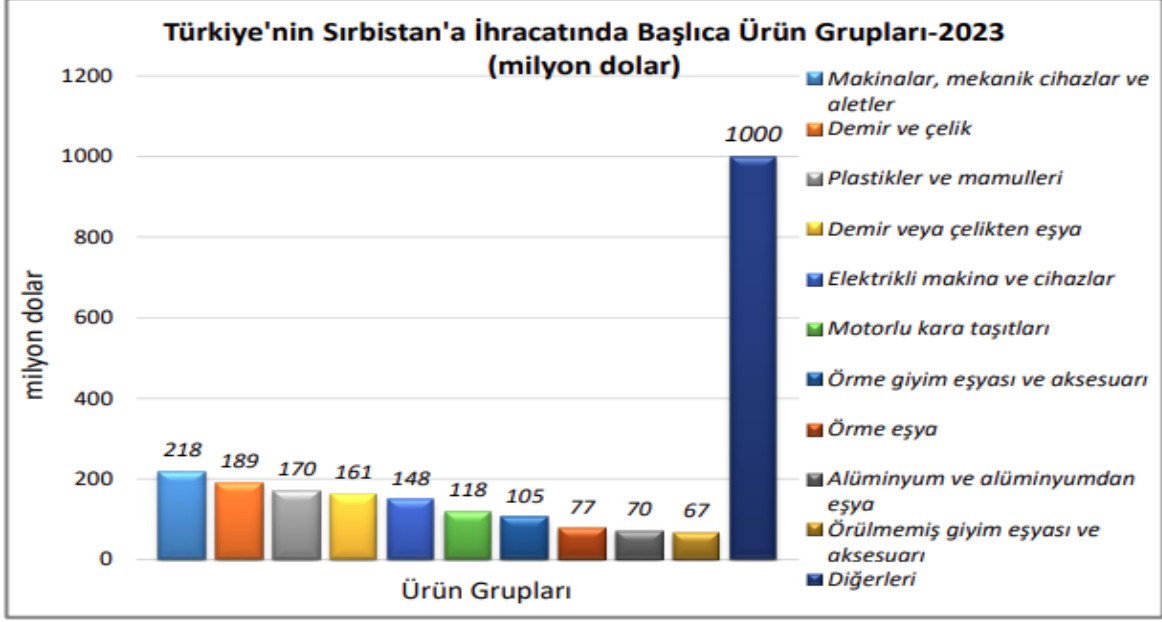
Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Gerek ikili ekonomik ilişkiler gerekse Türk ürünlerinin AB'ye ulaşımı açısından Sırbistan Türkiye için kilit bir ülke konumundadır. 2010 yılında iki ülke arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması gereği 2015 yılından bu yana sanayi ürünlerinin karşılıklı ithalatı gümrüksüz yapılmaktadır. Tarım ürünlerinde ise gümrük vergileri kalmakla birlikte, belirlenen bazı ürünlerde "en fazla tercihe şayan ülke" (Most Favored Nation-MFA) statüsü uygulanmaktadır.

Sırbistan'a ihraç ettiğimiz ürünler arasında kumaş, elektriksiz makineler, kabuklu meyveler, örme eşya, yaş meyve sebze, plastik ve plastik eşya, otomotiv ana ve yan sanayi, demir çelikte eşya, kağıt ürünleri bulunmaktadır. İthalatımızdaki önemli ürünler ise; demir çelik, petrol yağları, sentetik kauçuk, arıtılmış bakır, bakır alaşımlarıdır.

Türkiye'nin Sırbistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

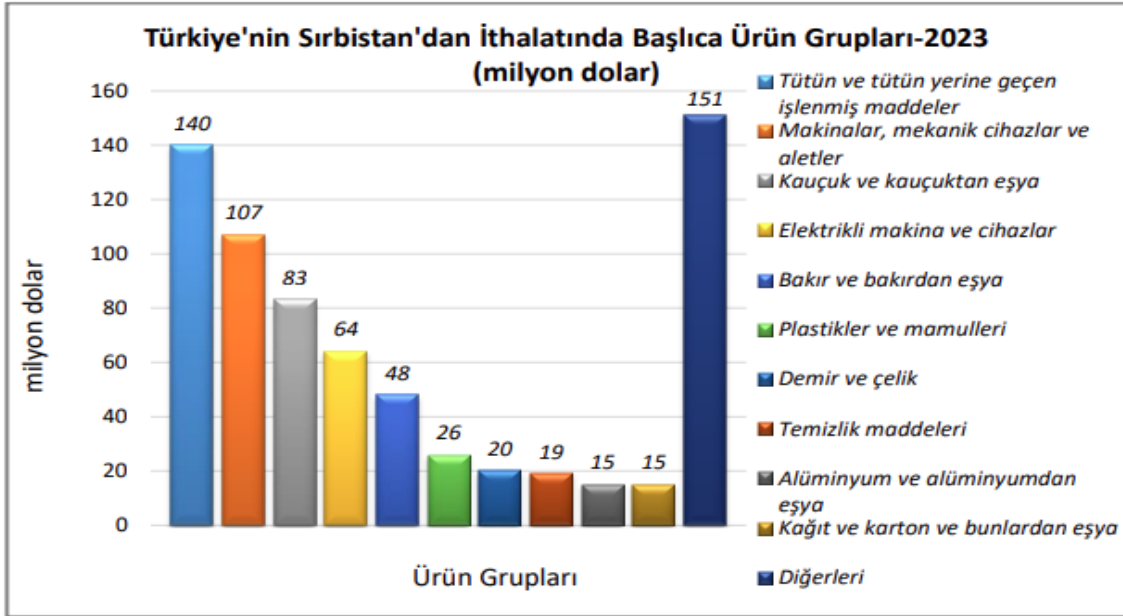
Tablo 2- Türkiye'nin Sırbistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

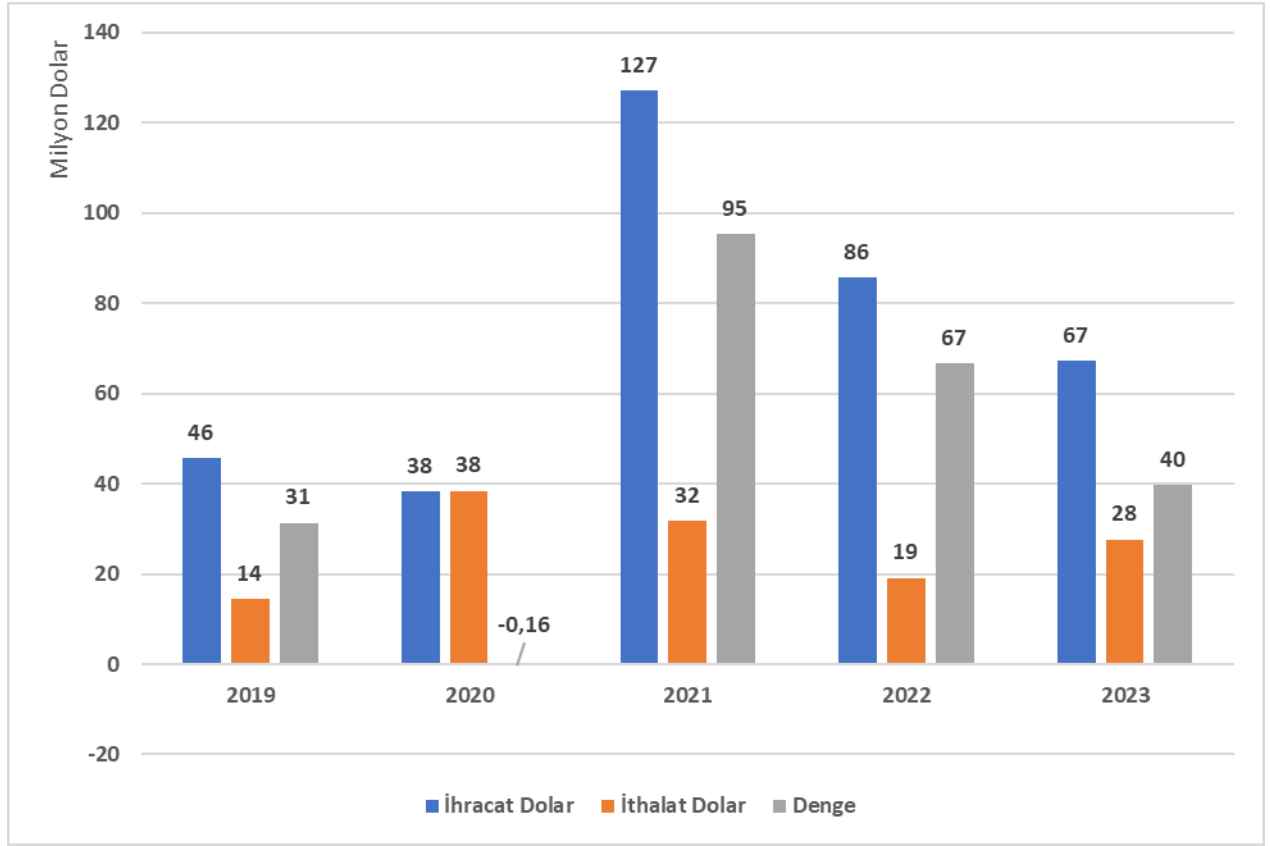
Türkiye'nin Sırbistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Tablo 3- Türkiye'nin Sırbistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

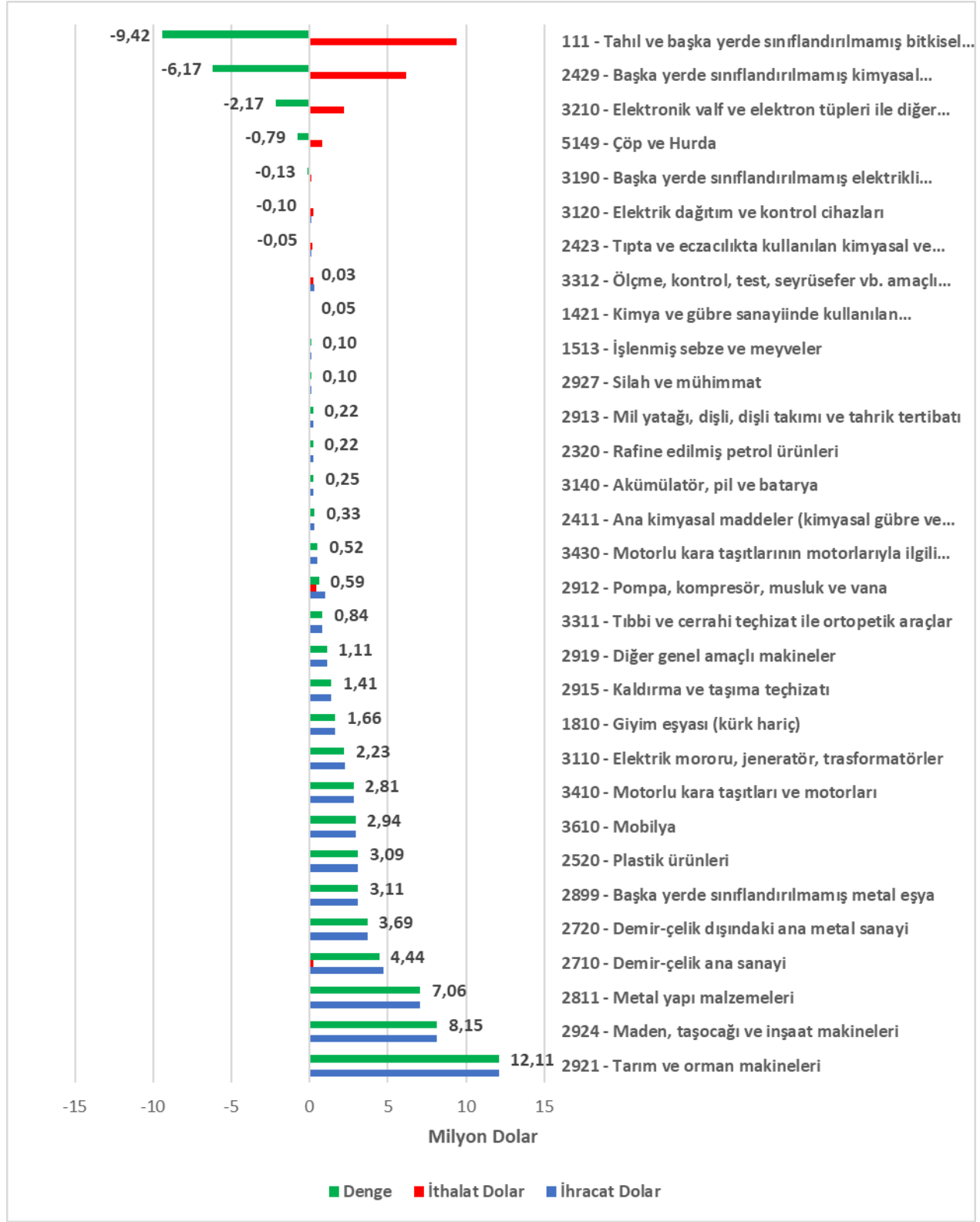
5. Ankara ile Sırbistan Arasındaki Dış Ticaret

Kaynak: TÜİK

Ankara ile Sırbistan arasındaki son 5 yıllık dış ticaret incelendiğinde 2020 yılında negatife düşen dış ticaret dengesinin 2021 yılında pozitif yönde 95 milyon dolar ile en yüksek seviyesine ulaştığı gözlemlenmiştir. Ancak, son üç yıllık dönemde dış ticaret dengesi pozitif olmasına rağmen giderek azalmıştır. 2023 yılında Ankara'nın Sırbistan'a 67 milyon dolar seviyesinde ihracatına karşılık 28 milyon dolar ithalatı olmuştur.

Ankara ile Sırbistan Dış Ticaretinde Başlıca Ürünler (2022)

6. Sırbistan'ın Doğrudan Yabancı Yatırımları

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Sırbistan, yabancı yatırımcıların garanti ve koruma sınırlarını açıkça belirleyen hukuksal düzenlemelere sahiptir. Hâlihazırdaki Yabancı Yatırımlar Kanunu Sırbistan'daki yatırımların çerçevesini belirlemektedir. Bu kanun, daha önceki kısıtlamaları kaldırmakta, ulusal uygulamayı yabancı yatırımcılara genişletmekte, kar ve kar paylarının transferine veya iadesine izin vermekte, kamulaştırmaya karşı garanti sağlamakta ve aynı sermaye olacak donanımların ithalatının gümrüksüz yapılmasına olanak vermektedir.

Sırbistan'da savunma sektöründe ya da güvenlik nedeniyle yasaklanmış bölgelerde yabancı yatırımcılara işletme kurma hakkı verilmemekle birlikte, Savunma Bakanlığı izniyle sınırlı olarak katılım sağlanabilmektedir.

Sırbistan, 2022 yılında 5 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 44. sıradadır (ABD 285 milyar dolar ile 1., Türkiye 13 milyar dolar ile 27., UNCTAD-2024).

2020-2022 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 14 milyar dolar olan Sırbistan, 2022 yılında 59 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoğu ile de dünyada 53. sırada yer almaktadır (ABD 10 trilyon dolar ile 1., Türkiye 165 milyar dolar ile 36., UNCTAD-2024).

Tablo 1- Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Ülke Dışından Gelen Doğrudan Yatırım (milyon \$)	4.612,30	4.750,00	4.000,00	4.000,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00
Ülke Dışından Gelen Doğrudan Yatırımın GSYİH'ya Oranı (%)	7,26	6,30	4,80	4,40	3,50	3,30	3,10
Ülke Dışına Giden Doğrudan Yatırım (milyon \$)	62.954,60	67.705,00	71.705,00	75.705,00	79.205,00	82.705,00	86.205,00
Ülke Dışından Gelen Doğrudan Yatırım Stoku (milyon \$)	-112,10	-250,00	-450,00	-400,00	-450,00	-400,00	-400,00

Kaynak: EIU (Tahmin)*